

Na osnovu čl. 80. i 81. Zakona o bankama („Službene novine Federacije BiH“, broj: 27/17), čl. 5. stav (1) tač. a) i h) i 19. stav (1) tačka c) Zakona o Agenciji za bankarstvo Federacije Bosne i Hercegovine („Službene novine Federacije BiH“, broj 75/17) i člana 12. stav (1) tačka d) Statuta Agencije za bankarstvo Federacije Bosne i Hercegovine („Službene novine Federacije BiH“, broj 3/18), Upravni odbor Agencije za bankarstvo Federacije Bosne i Hercegovine, na sjednici održanoj 28.09.2022. godine donosi

ODLUKU
O PRIVREMENIM MJERAMA ZA UBLAŽAVANJE RIZIKA
RASTA KAMATNIH STOPA
-Neslužbeni prečišćeni tekst-
(„Službene novine FBiH“, br. 79/22, 26/23, 85/23 i 41/24)

Član 1.
Predmet

- (1) Ovom odlukom utvrđuju se privremene mjere sa ciljem ublažavanja rizika koji može proisteći iz značajnog rasta kamatnih stopa za kreditne izloženosti.
- (2) Ovom odlukom propisuju se minimalni zahtjevi za upravljanje rizicima koji su vezani za postojeći i očekivani rast nivoa kamatnih stopa za kreditne izloženosti, pri čemu banka može primijeniti i strožije zahtjeve i poduzimati dodatne mjere u odnosu na one propisane ovom odlukom.
- (3) Banka je dužna primjenjivati odredbe ove odluke na sve kreditne izloženosti, uključujući i kreditne izloženosti koje će se ugovarati sa fiksnom kamatnom stopom u periodu važenja ove odluke.
- (4) Banka je dužna primjenjivati odredbe ove odluke i osigurati da u sistemu upravljanja rizicima banke budu uključene i odredbe ove odluke u cilju praćenja rizičnosti kreditne izloženosti.
- (5) Odredbe ove odluke primjenjuju se na banke sa sjedištem u Federaciji Bosne i Hercegovine (u daljnjem tekstu: FBiH) kojima je Agencija za bankarstvo Federacije Bosne i Hercegovine (u daljnjem tekstu: Agencija) izdala dozvolu za rad.
- (6) Na pitanja koja nisu regulisana ovom odlukom, a regulisana su drugim propisom, primjenjivati će se odredbe tog propisa.

Član 2.
Pojmovi

Pojmovi koji se koriste u ovoj odluci imaju sljedeća značenja:

- a) **Značajni rast kamatne stope** u smislu ove odluke je rast nominalne ili efektivne kamatne stope, u periodu primjene ove odluke, za pojedinačnu kreditnu izloženost od 200 i više baznih poena u odnosu na važeću pripadajuću kamatnu stopu za datu izloženost na referentni datum.
- b) **Referentni datum** za početak praćenja značajnog rasta kamatne stope u skladu sa odredbama ove odluke je 30.06.2022. godine.
- c) **Kreditna izloženost sa promjenljivom nominalnom kamatnom stopom** je izloženost banke, u KM ili sa valutnom klauzulom EUR, nastala na osnovu zaključenog ugovora između banke i korisnika kredita koji sadrži klauzulu o promjenljivoj nominalnoj kamatnoj stopi prije primjene ove odluke ili u periodu primjene ove odluke.

- d) **Kreditna izloženost sa fiksnom nominalnom kamatnom stopom** je izloženost banke, u KM ili sa valutnom klauzulom EUR, nastala na osnovu zaključenog ugovora između banke i korisnika kredita, koji sadrži klauzulu o korištenju fiksne kamatne stope, u periodu primjene ove odluke.
- e) **Korisnik kredita** je pravno ili fizičko lice koje ugovara ili je ugovorilo kredit sa fiksnom ili promjenljivom nominalnom kamatnom stopom.
- f) **Korisnik finansijske usluge** – ima značenje kako je to definisano u članu 2. stav (1) tačka 10) Zakona o zaštiti korisnika finansijskih usluga i uključuju i korisnike stambenih kredita.
- g) **Plan upravljanja kamatno induciranim kreditnim rizikom** sačinjava i ažurira banka koja je izložena kamatno induciranom kreditnom riziku.
- h) **Efektivna kamatna stopa** – ima značenje kako je to definisano u članu 2. stav (1) tačka f) Uputstva za klasifikaciju i vrednovanje finansijske aktive.

Član 3.

Praćenje rizičnosti kreditne izloženosti

- (1) Ukoliko banka očekuje da će nastati značajni rast kamatne stope za korisnika kredita sa kojim je ugovorila kredit sa promjenljivom nominalnom kamatnom stopom, banka je dužna procijeniti utjecaj takvog rasta kamatne stope u okviru procesa praćenja rizičnosti kreditne izloženosti, prije početka primjene izmijenjene stope.
- (2) U skladu sa rezultatima procjene iz stava (1) ovog člana, banka je dužna utvrditi da li značajni rast kamatne stope predstavlja ispunjenje uslova u skladu sa članom 19. st. (4) i (5) Odluke o upravljanju kreditnim rizikom i utvrđivanju očekivanih kreditnih gubitaka.
- (3) Banka je dužna dokumentovati aktivnosti iz stava (1) ovog člana.

Član 4.

Minimalne stope očekivanih kreditnih gubitaka za nivo kreditnog rizika 1 i 2

- (1) Za postojeće kreditne izloženosti prethodno raspoređene u nivo kreditnog rizika 1 u skladu sa odredbama člana 18. Odluke o upravljanju kreditnim rizikom i utvrđivanju očekivanih kreditnih gubitaka, kod kojih je u procesu praćenja rizičnosti kreditne izloženosti identifikovan značajan rast kamatne stope, banka ne može utvrditi očekivane kreditne gubitke u iznosu manjem od 2% izloženosti.
- (2) Za postojeće kreditne izloženosti prethodno raspoređene u nivo kreditnog rizika 2 u skladu sa odredbama člana 19. Odluke o upravljanju kreditnim rizikom i utvrđivanju očekivanih kreditnih gubitaka, kod kojih je u procesu praćenja rizičnosti kreditne izloženosti identifikovan značajan rast kamatne stope, banka ne može utvrditi očekivane kreditne gubitke u iznosu manjem od 12% izloženosti.
- (3) Za novoodobrene kreditne izloženosti sa promjenljivom ili fiksnom nominalnom kamatnom stopom koje će se rasporediti u nivo kreditnog rizika 1 u skladu sa odredbama člana 18. Odluke o upravljanju kreditnim rizikom i utvrđivanju očekivanih kreditnih gubitaka, banka ne može utvrditi očekivane kreditne gubitke u iznosu manjem od 2% izloženosti, ukoliko je razlika novougovorene efektivne kamatne stope i efektivne kamatne stope koju je banka primjenjivala na referentni datum za postojećeg korisnika kredita sa kojim se ugovara nova kreditna izloženost, sličnih karakteristika i ročnosti, ili se vrši modifikacija postojeće kreditne izloženosti, odnosno, ukoliko je razlika ugovorene kamatne stope za novog korisnika i efektivne kamatne stope banke za korisnike kredita sa istim ili sličnim karakteristikama i obilježjima rizika na referentni datum, veća od značajnog rasta kamatne stope.

Član 5.

Zaštita korisnika finansijskih usluga

- (1) U skladu sa rezultatima procjene iz člana 3. stav (1) ove odluke, banka neće primijeniti značajni rast kamatne stope ukoliko će isto dovesti korisnika finansijske usluge u status neizmirenja obaveza u skladu sa članom 20. Odluke o upravljanju kreditnim rizikom i utvrđivanju očekivanih kreditnih gubitaka.
- (2) Banka će o postupanju iz stava (1) ovog člana obavijestiti korisnika finansijske usluge.
- (3) Banka može korisniku finansijske usluge iz stava (1) ovog člana ponuditi mogućnost modifikacije kreditne izloženosti sa ciljem nastavka urednog izmirenja obaveza prema banci.
- (4) Za modifikacije iz stava (3) ovog člana se neće smatrati da je nastupio status neizmirenja obaveza u skladu sa članom 20. stav (7) Odluke o upravljanju kreditnim rizikom i utvrđivanju očekivanih kreditnih gubitaka.

Član 6.

Plan upravljanja kamatno induciranim kreditnim rizikom

- (1) Analiza izloženosti kreditnom riziku u skladu sa članom 9. Odluke o upravljanju kreditnim rizikom i utvrđivanju očekivanih kreditnih gubitaka, između ostalog, treba da uključi plan za upravljanje kamatno induciranim kreditnim rizikom, koji minimum treba da sadrži:
 - a) poređenja postojećeg nivoa kamatnih stopa u odnosu na nivoe kamatnih stopa na referentni datum,
 - b) projekcije rasta kamatnih stopa i efekte tog povećanja na kreditni rizik,
 - c) mjere koje će poduzimati banka za umanjene kreditnog rizika i posljedica za korisnike kredita.
- (2) Na osnovu stanja portfolija banka će utvrditi ciljne indikatore čije dostizanje će inicirati izmjene postupanja banke i utvrđivanje kriterija značajnog rasta kamatne stope koji će predstavljati SICR indikator.

Član 7.

Izvještavanje

- (1) Banka je dužna izvještavati Agenciju o primjeni mjera iz ove odluke i utjecaj na kreditni portfolio na mjesečnoj osnovi, do 15-og u mjesecu za prethodni mjesec.
- (2) Banka je dužna sačiniti Plan iz člana 6. ove odluke, te isti po potrebi ažurirati.

Član 8.

Prelazne i završne odredbe

- (1) Direktor Agencije će u roku od 30 (trideset) dana od dana stupanja na snagu ove odluke donijeti Uputstvo za izvještavanje o primjeni ove odluke sa pripadajućim obrascima.
- (2) Banka je dužna Plan iz člana 6. ove odluke dostaviti Agenciji najkasnije do 30.11.2022. godine, kao i isti po ažuriranju.
- (3) Ova odluka je privremenog karaktera i primjenjuje se do 31.12.2024. godine ili do opoziva od strane Agencije.

Član 9.
Stupanje na snagu

Ova odluka stupa na snagu osmog dana od dana objavljivanja u „Službenim novinama Federacije BiH“.

Broj: U.O.-03-02/22
Sarajevo, 28.09.2022. godine

PREDSJEDNIK
UPRAVNOG ODBORA

Ivanka Galić, dipl.ecc., s.r.